

BIBLIOTECA ITALIANA

Publicată sub patronajul
INSTITUTULUI ITALIAN PENTRU STUDII
FILOZOFICE

Colecție bilingvă coordonată

de

SMARANDA
BRATU ELIAN

NUCCIO ORDINE

Carte editată cu sprijinul
MINISTERULUI AFACERILOR EXTERNE
AL REPUBLICII ITALIENE

Libro stampato con il contributo del
MINISTERO DEGLI AFFARI ESTERI
DELLA REPUBBLICA ITALIANA

PIETRO BEMBO

GLI ASOLANI

PIETRO BEMBO

ASOLANII

Traducere, cronologie, note și îngrijirea ediției
ANAMARIA GEBĂILĂ

Cu o prefață de
MARIO POZZI

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Vlad Russo
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Pietro Bembo
Les Azolains / Gli Asolani

© HUMANITAS, 2014, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BEMBO, PIETRO

Gli asolani = Asolani / Pietro Bembo; trad., note: Anamaria Gebăilă;

pref.: Mario Pozzo. – București: Humanitas, 2014

ISBN 978-973-50-4427-5

I. Gebăilă, Anamaria (trad.)

II. Pozzo, Mario (pref.)

821.131.1-32=135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI ȘI TRADUCERII

Prezentul volum aduce pentru prima oară în fața cititorului român o operă a lui Pietro Bembo, mai puțin cunoscut la noi, însă notoriu în Italia pentru contribuția decisivă pe care a adus-o prin întreaga sa operă, dar mai ales prin *Prose della volgar lingua* (1525), în stabilirea modelelor de urmat în literatura scrisă pe teritoriul Peninsulei Italice. Țelul acestei traduceri a unui tratat despre iubire – specie literară și temă definitorii ale culturii Renașterii, tratat caracterizat, în contextul epocii sale, de inovație lingvistică și ideatică și de virtuozitate stilistică – este de a face cunoscută opera lui Pietro Bembo și în România, astfel restituindu-i autorului poziția pe care o merită în suita cărturarilor europeni de marcă.

Traducerea urmează textul stabilit de Carlo Dionisotti după ediția a treia, definitivă, a *Asolanilor*, publicată postum în 1552 și îngrijită de executorii testamentari ai lui Pietro Bembo conform indicațiilor acestuia. Textul italian citat este extras din ediția bilingvă *Les Azolains. Gli Asolani*, publicată la Paris, Les Belles Lettres, în 2006, în traducerea franceză făcută de Marie-Françoise Piéjus. Față de ediția citată, ne-am permis să facem câteva corecturi de natură grafică, marcate de fiecare dată printr-o notă de subsol, pe baza ediției îngrijite de Carlo Dionisotti și apărute la Torino (UTET) în 1932. Prefața acestui text, semnată de profesorul și cercetătorul expert în scrierile bembine Mario Pozzi, reia parțial ampla prefață a ediției bilingve franceze. Notele, inspirate în parte de cele ale lui Carlo Dionisotti pentru ediția citată, fără a reprezenta însă traducerea lor propriu-zisă, au fost trecute prin filtrul necesităților și

intereselor pe care le-ar putea avea publicul român, eliminând trimiterile filologice prea minuțioase și adăugând explicații acolo unde acestea se impuneau.

Textul, împărțit în trei cărți, fiecare cu un număr variabil de capitole, redă conversațiile dintre trei tineri și trei doamne – cu nume născocite de autor și în care, deși nu putem identifica personaje istorice concrete, pot fi recunoscute tipuri de curteni – care se află în cetatea Asolo cu ocazia unei nunți. Cei trei tineri susțin fiecare câte un monolog despre iubire în viziunea proprie, iar fiecare dintre aceste viziuni se extinde pe cuprinsul unei cărți, fiecare dintre acestea debutând cu un prolog al autorului. Pe rând, cele trei personaje prezintă iubirea în trei ipostaze : iubirea nefericită și chinurile provocate de aceasta, cu o lungă digresiune asupra înfățișării zeului Amor, cel care este considerat răspunzător pentru orice neajuns în dragoste; iubirea împlinită – pe un ton vesel, care, pe alocuri, trece de limitele buneicuvințe din epocă, fapt sancționat de doamnele prezente și de autor –, înfățișată printr-un discurs ce se constituie într-o apărare voit exagerată a lui Amor; în fine, cea de-a treia carte conține viziunea asupra iubirii de Dumnezeu, considerată mai presus de orice iubire omenească și expusă, prin intermediul relatării unuia dintre tineri, de un pustnic.

O contribuție hotărâtoare la corectitudinea, fluența și stilul traducerii, atât în partea de proză, cât și în cea de poezie au avut-o coordonatoarea colecției, Smaranda Bratu Elian, și editorul cărții, Vlad Russo, cărora doresc să le mulțumesc pentru intervențiile benefice și pentru răbdarea și generozitatea cu care au abordat acest volum.

Pentru a face lectura mai ușoară și mai agreabilă, am operat o împărțire a textului de plecare în paragrafe, introducând linii de dialog, împărțire pe care am păstrat-o, evident, și în traducere.

Cea mai mare provocare pentru traducere a constituit-o redarea fără a-i pierde înțelesul a unui text care vehiculează adesea concepte filozofice într-o limbă română care să nu-i sune cititorului nejustificat de modern, adică să nu facă apel la cuvinte

împrumutate recent, evitând pe cât posibil mai ales împrumuturile din franceză din secolele al XIX-lea și al XX-lea. În acest demers mi-au servit drept modele lexicale traducerea *Decameronului* făcută de Eta Boeriu și textele cronicarilor munteni și moldoveni.

Dincolo de textul în proză, poeziile incluse în volum, parte integrantă a dialogului, reprezintă probe de virtuozitate prin care Bembo își afirmă adeziunea la modelul poetic al lui Petrarca; traducerea acestora încearcă redarea ritmului și păstrează rima, făcând uneori modificări în măsura versului original.

La nivel sintactic, textul bembian în proză imită modelul povestiri-cadru din *Decameronul* boccaccian, cu fraze lungi, cu multe subordonate, cu propoziția principală adesea plasată la sfârșit, cu o rețea densă de conectori, cu propoziții în care diferite elemente circumstanțiale se acumulează la început, iar predicatul este dislocat în încheiere. Aceste inversiuni sunt deosebit de numeroase în prolog, fapt deloc întâmplător: aici răsună, în mod programatic, vocea lui Bembo însuși, deci frazele scrise și lipsite de intenții de oralitate sunt mult mai prețioase decât în părțile care redau cuvintele personajelor. Evident, sintaxa limbii române nu permite întotdeauna aceste artificii; totuși, în unele cazuri, acolo unde fraza este corectă și în urma dislocării, iar aceasta nu afectează înțelegerea mesajului, am ales să antepun unele elemente pentru a nu știrbi decisiv stilul autorului, pentru a evidenția diferența dintre prolog și restul textului și pentru a accentua și patina timpului deja redată prin alegerile lexicale. De aceea, chiar dacă uneori am efectuat împărțiri în fraze mai scurte, cititorul se poate confrunta cu nevoia de a reciti fraza pentru a-i percepe sensul. Cu toate că reprezintă un efort suplimentar, acest fapt nu contravine nicidecum experienței pe care o avea cititorul contemporan lui Bembo, pentru care lectura era mai degrabă o activitate ce presupunea reflecție și reluare decât un fenomen de consum imediat.

O altă încercare este reprezentată de redarea corespunzătoare a nivelului pragmatic: dacă în prologul fiecărei cărți avem de-a

face cu expuneri cu scop moralizator ale vocii auctoriale, dialogurile sunt în parte caracterizate de mimarea oralității, uneori prin semnale discursive menite să atragă atenția ascultătorilor și, implicit, a cititorului, alții prin succesiunea rapidă de replici ce imită stilul dialogurilor socratice. Traducerea încearcă să redea vioiciunea dialogului prin folosirea unui lexic echivalent specific oralității și prin simplificarea sintaxei.

La nivel grafic, Bembo oscilează între majuscula și minuscula inițială a termenilor de adresare, a pronumelor și a adjectivelor pronominale posesive atribuite lui Dumnezeu, reginei și doamnei Berenice. Autorul dovedește consecvență în posesivele ce se referă la Dumnezeu, însă nu și în celelalte cazuri. Întrucât această oscilare pare mai degrabă un indicator al flexibilității și al ezitărilor în grafie ce caracterizează acele vremuri – ezitări la care nici Bembo nu este imun, în ciuda rigurozității dovedite și în această operă, dar mai ales în *Prose della volgar lingua* –, am ales să urmărim întocmai alegerile autorului.

Pe lângă interesul lingvistic, literar și filozofic pe care acest volum îl poate stârni în rândul specialiștilor, el reprezintă pentru cititorul obișnuit un model de dezbatere argumentată, documentată și încântătoare din punct de vedere stilistic. Dincolo de sensul lor profund în descrierea universalității iubirii, jocul ideilor se manifestă cu o eleganță și o vivacitate la care vremurile noastre pot doar să viseze cu nostalgie și speranță.

ANAMARIA GEBĂILĂ

GLI ASOLANI

ASOLANII

LIBRO PRIMO

[I.1.] Suole a' faticosi navicanti esser caro, quando la notte, da oscuro e tempestoso nembo assaliti e sospinti, né stella scorgono, né cosa alcuna appar loro che regga la lor via, col segno della indiana pietra ritrovare la tramontana, in guisa che, quale vento soffi e percuota conoscendo, non sia lor tolto il potere e vela e governo là, dove essi di giugnere procacciano o almeno dove più la loro salute veggono, dirizzare; e piace a quelli che per contrada non usata caminano, qualora essi, a parte venuti dove molte vie faccian capo, in qual più tosto sia da mettersi non scorgendo, stanno in sul piè dubitosi e sospesi, incontrare chi loro la diritta insegni, sì che essi possano all'albergo senza errore, o forse prima che la notte gli sopraggiunga, pervenire. Per la qual cosa avisando io, da quello che si vede avvenire tutto dì, pochissimi essere quegli uomini, a' quali nel peregrinaggio di questa nostra vita mortale, ora dalla turba delle passioni soffiato e ora dalle tante e così al vero somiglianti apparenze d'openioni fatto incerto, quasi per lo continuo e di calamita e di scorta non faccia mestiero, ho sempre giudicato grazioso ufficio per coloro adoperarsi, i quali, delle cose o ad essi avvenute o da altri apparate o per se medesimi ritrovate trattando, agli altri uomini dimostrano come si possa in qualche parte di questo periglioso corso e di questa strada, a smarrire così agevole, non errare. Perciò che quale più graziosa cosa può essere che il giovare altrui? O pure che si può qua giù fare, che ad uom più si convenga, che essere a molti uomini di lor bene cagione? E poi, se è lodevole per sé, che è in ogni maniera lodevolissimo, un uom solo senza fallimento saper vivere non inteso e non veduto da persona, quanto più è da credere che lodar si debba

CARTEA ÎNTÂI

[I.1.] Când, noaptea, împresurați și-mpinși de norii cei întunecați și de furtună aducători, nici stele nu zăresc, iară nimic nu pare calea a le-o arăta, marinarilor osteniți drag le este să afle vântul dinspre nord cu ajutorul pietrei magnetice, iar astfel, cunoscând orișice vânt ce suflă și se-ntetește, să nu rămâie lipsiți de vlagă, de pânze și de cârmă și s-o croiască drept către țărmlul spre care caută s-ajungă sau barem să se pună la adăpost. Iar drumeților ce pe meleaguri străine nimeresc, când ajung în locuri de răspântie și nu știu pe care dintre drumuri s-o apuce, rămânând îndoți și-n cumpănă, plăcut le este să-ntâlnească pe careva să le arate drumul, pentru ca astfel s-ajungă negreșit la han înainte de căderea nopții. De aceea, văzând eu din cele ce se petrec în orișice zi că, în peregrinarea prin această viață muritoare, când purtată de vârtejul patimii, când nesigură din pricina multelor închipuiri atât de asemănătoare adevărului, puțini sunt oamenii care să nu aibă aproape mereu nevoie de busolă sau de călăuză, am socotit mereu că-i o preafrumoasă îndeletnicire ca aceștia, din cele întâmplare lor, din cele de alții povestite sau chiar de dânșii aflate, să caute a le arăta și celorlalți cum ar putea să nu se piarză pe undeva pe drumul cel primejdios și pe poteca prea lesne de rătăcit. Căci ce poate fi mai frumos decât să-i fii de folos altuia? Sau ce poate fi mai nimerit pe-acest pământ decât să facem bine multor oameni? Și-apoi, dacă este vrednic de laudă, precum și e cu adevărat, un om ce știe să trăiască fără prihană neaflat și nevăzut de nimeni, nu-i oare și mai vrednic de laudă acela care știe să-și trăiască fără prihană viața și-i mai și îndeamnă și le dă prilej și altora să-și

un altro, il quale e sa esso la sua vita senza fallo scorgere e oltre a ciò insegna e dona modo ad infiniti altri uomini, che ci vivono, di non fallire? Ma perciò che tra le molte cagioni, le quali il nostro tranquillo navicar ci turbano e il sentiero del buon vivere ci rendono sospetto e dubbioso, suole con le primiere essere il non saper noi le più volte, quale amore buono sia e qual reo (il che non saputo fa che noi, le cose che fuggire si dovrebbero amando e quelle che sono da seguire non amando, e tal volta o meno o più del convenevole ora schifandole e ora cercandole, travagliati e smarriti viviamo), ho voluto alcuni ragionamenti raccogliere, che in una brigata di tre nostre valorose donne e in parte di madonna la Reina di Cipri, pochi di sono, tre nostri aveduti e intendenti giovani fecero d'Amore, assai diversamente questionandone in tre giornate, affine che il giovamento e pro che essi hanno a me renduto, da loro che fatti gli hanno sentendogli, che nel vero non è stato poco, possano eziandio rendere a qualunque altro, così ora da me raccolti, piacesse di sentirgli. Alla qual cosa fare, come che in ciascuna età stia bene l'udire e leggere le giovevoli cose (e specialmente questa, perciò che non amare come che sia in niuna stagione non si può, quando si vede che da natura insieme col vivere a tutti gli uomini è dato che ciascuno alcuna cosa sempre ami), pure io, che giovane sono, i giovani uomini e le giovani donne conforto e invito maggiormente. Perciò che a molti e a molte di loro per avventura agevolmente averrà che, udito quello che io mi profero di scriverne, essi prima d'Amore potranno far giudicio che egli di loro s'abbia fatto pruova. Il che, quanto esser debba lor caro, né io ora dirò, et essi meglio potranno negli altri loro più maturi anni giudicare. Ma di vero, sì come nel più delle cose l'uso è ottimo e certissimo maestro, così in alcune, e in quelle massimamente che possono non meno di noia essere che di diletto cagione, sì come mostra che questa sia, l'ascoltarle o leggerle in altrui, prima che a pruova di loro si venga, senza fallo molte volte a molti uomini di molto giovamento è stato. Per la qual cosa bellissimo ritrovamento delle genti è da dir che sieno le lettere e la scrittura, nella qual noi molte cose passate, che non potrebbero altramente essere alla

trăiască viața fără de greșeală? Iară cum, printre numeroasele pricini ce de la calea noastră cea tihnită ne abat și în fața cărării vieții drepte ne fac să ne îndoim și să stăm în cumpănă, între cele dintâi se află cel mai adesea neștiința noastră de-a despărți iubirea cea bună de cea rea (iar astă neștiință a noastră ne face să trăim chinuiți și rătăciți, iubindu-le pe cele de care să fugim s-ar cuveni și ne iubindu-le pe cele ce s-ar cuveni urmate, iară câteodată îndrăgindu-le când mai mult, când mai puțin decât s-ar cădea, când ocolindu-le, când căutându-le), am voit eu să adun laolaltă niscaiva discuții purtate mai deunăzi într-o adunare cu trei luminate domnițe, la care s-a aflat o vreme și Doamna Regină a Ciprului¹, de trei tineri de-ai noștri, înțelepți și știutori într-ale Iubirii, ce-au vorbit felurit despre ea în cele trei zile, așa încât bucuria și folosul aduse mie auzind cele de ei povestite, care deloc n-au fost puțin lucru, să le fie date și altora cărora le-o plăcea să le-asculte, așa cum le-am adunat eu aici. Drept care, cum la orice vârstă e bine să auzi și să citești lucrurile de folos ei (și mai ales despre acesta, căci nicicând omul de iubire nu-i scutit, fiind în firea oamenilor și dat odată cu viața să iubească fiecare oarece), și eu, tânăr fiind, îi sfătuiesc și-ndemn mai ales pe juni și pe domnițe să citească aceste lucruri. Căci, auzind cele ce eu mă pregătesc a scrie, poate că mulți dintre dâșii și dintre dânsele lesne vor putea cugeta despre Iubire când și când, înainte ca aceasta să-i fi încercat pe ei. Cât despre prețul ce s-ar cuveni să pună pe acestea, nu mă voi pronunța eu acum, iar dâșii mai bine vor putea judeca mai către bătrânețe. Dar cu adevărat, așa cum în cele mai multe lucruri obișnuința ne e învățătoare neîntrecută și sigură, în altele, mai cu seamă în cele ca acesta, ce pot pricinui fie întristare, fie bucurie, neîndoielnic multora le-a fost deseori de folos ca, înainte de a le încerca pe propria piele, să le audă sau să le citească pe ale altora. Iată de ce trebuie să spunem că preafrumoasă născocire a oamenilor sunt literatura și scrisul, prin care, privind noi ca-ntr-o oglindă multe fapte

nostra notizia pervenute, tutte quasi in uno specchio riguardando e quello di loro che faccia per noi raccogliendo, dagli altrui essempli ammaestrati ad entrare nelli non prima o solcati pelaghi o caminati sentieri della vita, quasi provati e nocchieri e vian-danti, più sicuramente ci mettiamo. Senza che infinito piacere ci porgono le diverse lezioni, delle quali gli animi d'alquanti uomini, non altramente che faccia di cibo il corpo, si pascono assai sovente e prendono insieme da esse dilettevolissimo nodrimento. Ma lasciando questo da parte stare e alle ragionate cose d'Amore, che io dissi, venendo, acciò che meglio si possa ogni lor parte scorgere tale, quale appunto ciascuna fu ragionata, stimo che ben fatto sia che, prima che io passi di loro più avanti, come il ragionare avesse luogo si faccia chiaro.

[I.2.] Asolo adunque, vago e piacevole castello posto negli stremi gioghi delle nostre alpi soprail Trivigiano, è, sì come ogniuno dee sapere, di madonna la Reina di Cipri, con la cui famiglia, la quale è detta Cornelia, molto nella nostra città onorata e illustre, è la mia non solamente d'amistà e di dimestichezza congiunta, ma ancora di parentado. Dove essendo ella questo settembre passato a' suoi diporti andata, avvenne che ella quivi maritò una delle sue damigielle, la quale, perciò che bella e costumata e gentile era molto e perciò che da bambina cresciuta se l'avea, assai teneramente era da lei amata e avuta cara. Perché vi fece l'apparecchio delle nozze ordinare bello e grande, e, invitatovi delle vicine contrade qualunque più onorato uomo v'era con le lor donne, e da Vinegia similmente, in suoni e canti e balli e solennissimi conviti l'un giorno appresso all'altro ne menava festeggiando con sommo piacer di ciascuno. Erano quivi tra gli altri, che invitati dalla Reina vennero a quelle feste, tre gentili uomini della nostra città, giovani e d'alto cuore, i quali, da' loro primi anni negli studi delle lettere usati e in essi tuttavia dimoranti per lo più tempo, oltre acciò il pregio d'ogni bel costume aveano, che a nobili cavalieri s'appartenesse d'averne. Costor per avventura, come che a tutte le donne che in que' conviti si trovarono, sì per la chiarezza del sangue loro

din trecut, care altminteri n-ar fi izbutit să ajungă la noi, și alegându-le dintre ele pe acelea trebuincioase nouă, îndrumați de pildele altora, ne avântăm cu mai puțină șovăială pe mările nestrăbătute și pe cărările neumblate ale vieții, ca și cum am fi cărmaci și călători încercați. Fără să mai punem la socoteală desfătarea nețărnută ce ne e dată de-aceste multe învățăminte, cu care sufletele unora foarte adesea se hrănesc așa cum s-ar hrăni cu de-ale gurii și dintr-însele scot hrană de-adâncă desfătare. Dar lăsând acestea la o parte și trecând la discuțiile despre Iubire de care spuneam, pentru ca fiecare parte a lor să fie deslușită așa cum a fost spusă, cred că bine ar fi ca, înainte să purced a vi le înfățișa, să vă lămuresc cum anume au avut acestea loc.

[I.2.] Asolo, dară, este castel frumos și loc de desfătare, așezat la marginea Alpilor noștri trevisani, și, așa după cum orișicine trebuie să știe, e al doamnei Regine a Ciprului, cu a cărei familie, numită Cornelia², preaslăvită și de seamă în orașul nostru, eu și ai mei suntem nu numai prieteni, ci și neamuri. Și fiind dânsa acolo în luna lui septembrie ca să petreacă un răgaz plăcut, se întâmplă să-și mărite una dintre domnițe, pe care, fiind frumoasă, bine-crescută și nobilă, și de copilă fiind crescută de dânsa, tare o mai iubea și tare dragă-i mai era. Așa că porunci ca nunta să fie mare și frumoasă și, poftind oamenii cei mai de seamă cu ale lor soațe de prin vecini și de la Veneția, își petreceau zilele la rând în cântece, dansuri și ospețe îmbelșugate, spre marea desfătare a tuturor. Aici, printre alți oaspeți ai Reginei Ciprului la această sărbătoare, se aflau trei bărbați de neam din orașul nostru, tineri și cu suflet ales, care de la vârstă fragedă își făcuseră ucenicia într-ale literelor și se îndelnetniceau și pe atunci cu ele, având și meritul purtărilor alese, așa cum se cuvine cavalerilor de neam. Se-ntâmplă ca aceștia, deși erau tare prețuiți de toate femeile care la ospețele acelea

e s'è ancora molto più per la viva fama de' loro studi e del lor valore fosser cari, essi nondimeno pure con tre di loro belle e vaghe giovani e di gentili costumi ornate, perciò che prossimi man eran loro per sangue e lunga domestichezza con esse e co' lor mariti aveano, i quali tutti e tre di que' dì a Vinegia tornati erano per loro bisogne, più spesso e più sicuramente si davano che con altre, volentieri sempre in sollazzevoli ragionamenti dolci e oneste dimore traendo. Quantunque Perottino, che cos' nominare un di loro m'è piaciuto in questi sermoni, poco e rado parlasse, né fosse chi riso in bocca gli avesse solamente una volta in tutte quelle feste veduto. Il quale eziandio molto da ogniuno spesse volte si furava, sì come colui che l'animo sempre avea in tristo pensiero; né quivi venuto sarebbe, se da' suoi compagni, che questo studiosamente fecero, acciò che egli tra gli allegri dimorando si rallegrasse, astretto e sospinto al venirvi non fosse stato. Né pure solamente Perottino ho io con infinta voce in questa guisa nomato, ma le tre donne e gli altri giovani ancora; non per altro rispetto, se non per tòrre alle vane menti de' volgari occasione, i loro veri nomi non palesando, di pensar cosa in parte alcuna meno che convenevole alla loro onestissima vita. Con ciò sia cosa che questi parlari, d'uno in altro passando, a brieve andare possono in contezza degli uomini pervenire, de' quali non pochi sogliono esser coloro che le cose sane le più volte rimirano con occhio non sano.

[I.3.] Ma alle nozze della Reina tornando, mentre che elle cos' andavano come io dissi, un giorno tra gli altri nella fine del desinare, che sempre era splendido e da diversi giuochi d'uomini che ci soglion far ridere, e da suoni di vari strumenti e da canti ora d'una maniera e quando d'altra rallegrato, due vaghe fanciulle per mano tenendosi con lieto semblante al capo delle tavole, là dove la Reina sedea, venute, riverentemente la salutarono, e poi che l'ebbero salutata, amendue levatesi, la maggiore, un bellissimo liuto che nell'una mano teneva al petto recandosi e assai maestrevolmente toccandolo, dopo alquanto

se aflau, atât pentru vița lor înaltă, cât mai ales pentru faima măreață a-nvățăturii și-a curajului lor, să șadă mai mult și mai cu încredere decât cu toate celelalte cu trei frumoase și plăcute tinere, cu nobilă purtare, fiind rude de sânge cu dânsese și cunoscându-se mai de demult cu dânsese și cu soții lor, care tustrei se întorseseră la Veneția, la treburile lor, chiar în ziua aceea; iar ei cu bucurie în discuții plăcute zăboveau liniștit și cuviincios. Totuși Perottino, cum în aceste învățăminte mi-a plăcut să-l numesc pe unul dintre ei, puțin și arareori vorbea, iar nimeni la acele sărbători nu-l văzuse vreodată cu zâmbetul pe buze. Ba se ferea chiar de orișicine, adesea îndepărtându-se precum acela ce are sufletul greu de gânduri triste. Și nici n-ar fi venit aici dacă n-ar fi fost nevoit și îndemnat de prietenii săi, care făcuseră asta într-adins pentru ca, stând dânsul printre oameni veseli, să se înveselească la rându-i. Dar nu numai lui Perottino i-am dat eu un asemenea nume închipuit, ci și celor trei doamne și celorlalți juni; și am făcut aceasta ca nu cumva, spunându-le pe numele lor adevărat, să dau prilejul minților deșarte să creadă lucruri oarecum nelalocul lor despre precinstita lor viață. Căci aceste vorbe, trecând din gură în gură, îndată pot s-ajungă la urechile oamenilor, dintre care nu puțini obișnuiesc a privi lucrurile drepte cu un ochi strâmb.

[I.3.] Dar, întorcându-mă la nunta orânduită de Regina, în vreme ce aceasta se desfășura precum spusei, într-una din zile, către sfârșitul mesei, mereu minunat, presărat cu giumbușlucuri ale celor care obișnuiesc a ne face să rădem și înveselit de muzica feluritelor instrumente și de cântece, două frumoase copile, ținându-se de mână, veniră bucuroase către capul mesei, acolo unde ședea Regina. Și, după i se închinară, se ridicară amândouă, cea mare, ducând la piept frumoasa lăută ce-o avea în mână și atingând-o cu măiestrie, după un oarece timp în

CUPRINS

<i>Prefață</i>	7
<i>Cronologie</i>	23
<i>Notă asupra ediției și traducerii</i>	33
Libro primo	38
<i>Cartea întâi</i>	39
Libro secondo	152
<i>Cartea a doua</i>	153
Libro terzo	284
<i>Cartea a treia</i>	285
<i>Note</i>	373